

- ського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка та Національної музичної академії ім. П. Чайковського. Серія “Мистецтвознавство”. – 2006. – № 1(16). – С. 63–69.
13. Пасічник Л. Академічне народно-інструментальне ансамблеве мистецтво України ХХ ст.: історико-виконавський аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: 17.00.03 / Л. М. Пасічник. – Львів, 2007. – 16 с.
 14. Павленко Н. Стоїть явір над водою / Н. Павленко // Бандуристе, орле сизий: віночок спогадів про Володимира Кабачка / [упоряд. С. Баштан, Л. Івахненко]. – К. : Музична Україна, 1995. – С. 91–93.
 15. Пащенко О. Дебют Львів'янок / О. Пащенко // Поступ. – 2004. – № 241.
 16. Супрун Н. Гнат Хоткевич – музикант / Надія Супрун. – Рівне : Ліста, 1997. – 280 с.
 17. Титаренко Л. В гаю пісенному “Вербени”. Передмова / Л. Титаренко // Вербена: пісенний дивосвіт. Твори з репертуару народних артисток України тріо бандуристок “Вербена”. До 20-річчя творчої діяльності колективу. – Черкаси : Брама-Україна, 2007. – Вип. 1. – 72 с.
 18. Уманець В. Відродження Державної капели бандуристів України / В. Уманець // Бандура. – 1997. – № 59–60. – С. 4–12.
 19. Файнштейн Л. Ой гей, та й хто горя не знає / Л. Файнштейн // Бандуристе, орле сизий: віночок спогадів про Володимира Кабачка / [упоряд. С. Баштан, Л. Івахненко]. – К. : Музична Україна, 1995. – С. 68–72.

Стаття освещает вопрос генезиса камерных ансамблевых форм женского бандурного исполнительства. Исследована форма трио как приоритетная для женского ансамбля бандуристок. Рассматривается творчески-исполнительская деятельность ведущих женских ансамблей, которые представляют камерные формы бандурного исполнительства.

Ключевые слова: бандурное искусство, трио бандуристок, жєницина, бандура, ансамбль.

The article lights up the question of genesis of chamber band forms of womanish bandura performing. In research attention is concentrated on the trio of bandura-players, as to the priority form of womanish band of bandura-players. Creatively carrying out activity of leading womanish bands which present the chamber forms of bandura performing is examined.

Key words: bandura art, trio of bandura-players, woman, bandura, band.

УДК [78:061] (477.61) “1940/1980”

ББК 85.313 (4Укр=Луг)

Наталія Любецька

ЛУГАНСЬКА ФІЛАРМОНІЯ В МУЗИЧНІЙ КУЛЬТУРІ РЕГІОНУ 1940–80-х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ

У статті розглядається творча діяльність Луганської філармонії в період 1940–80-х років. Простежується шлях її становлення. Висвітлюються основні досягнення та творчі тенденції. Виявляється значення цієї установи в пропаганді музичної культури в регіоні в зазначений час.

Ключові слова: Луганська філармонія, музична культура Луганщини, музичне виконавство, композиторська творчість, гастрольно-концертна діяльність.

В умовах тотальної глобалізації, що є характерною ознакою розвитку сучасної світової цивілізації, гостро постають питання збереження широкого шару культурних цінностей окремих держав, націй, етносів, регіонів тощо.

У зв'язку з необхідністю підвищення духовності українського суспільства в період становлення державності та національного відродження України особливої актуальності набувають дослідження історії й традицій музичного життя окремих регіонів, що є основою “тектоніки” музичної культури країни в цілому.

Якщо музична культура деяких регіонів України вже поставала як об'єкт у наукових дослідженнях, зокрема, у дисертаціях і монографіях К. Демочка (музичне життя Буковини), Г. Локощенка (музичне життя Сумщини), М. Загайкевич (музичне життя Західної України), Т. Статух (музична культура Львова), А. Литвиненко (музична культура Полтавщини), М. Ржевської (музика Наддніпрянської України), П. Шиманського (музичне життя Волині), Т. Росул (музичне життя Закарпаття), М. Черепанина (музична культура Галичини), то музично-культурне поле “східної брами” України, тобто Луганщини, і досі знаходиться поза увагою науковців.

Найцікавішою сторінкою в розвитку музичної культури Луганщини у ХХ столітті виявляється діяльність Луганської обласної філармонії, яка зіграла провідну роль у процесі формування та функціонування академічного музично-виконавського мистецтва в краї. Особливо цікавим і важливим щодо вивчення діяльності цієї установи виявляється період 1940–80-х років, тобто часи становлення та інтенсивного розвитку філармонічної культури на Луганщині. Тож основною метою цієї розвідки обрано висвітлення діяльності Луганської філармонії в контексті розвитку музичної культури Луганщини в зазначений період. Оскільки ця тема як окрема робота у вітчизняному музикознавстві порушується вперше, джерельною базою для вивчення цього питання здебільшого стали матеріали архіву філармонії (афіші, буклети, рукописи), публікації періодичної преси, інтерв'ю.

Зародження філармонійної галузі в музичній культурі Луганщини сягає 20-х років ХХ століття [1]. Про це свідчать різні джерела як історичного, так і періодичного характеру, однак установити конкретну дату народження філармонії в Луганську як самостійної музично-концертної організації сьогодні поки що не вдається. Однією з причин є те, що в ті далекі часи, особливо в провінції, під філармонією часто розумілися музично-агітаційні бригади (з музикантів-солістів чи різнорідних ансамблевих складів), які діяли від місцевих державно-культурних органів і мали конкретні ідеологічні та культурно-просвітницькі функції. Музично-професійний їх рівень, а також репертуар можна лише уявляти, і все ж таки авторитетні історичні джерела свідчать про функціонування в довоєнний період у Луганську філармонії: "...Наприкінці 30-х років в області робило 5 театрів, філармонія, 893 клуби, 343 стаціонарні кіноустановки, 873 масові бібліотеки з книжковим фондом 2,2 млн екземплярів, 4 музеї, парки Першого травня та ім. Горького в Луганську" [2, с.331].

Не зважаючи на ці факти, офіційно на Луганщині народженням місцевої філармонії прийнято вважати середину 1940-х років. І це не випадково, оскільки саме на цей час припадає організація фактично нової музично-концертної установи, для діяльності якої характерним є орієнтація на академічне музичне мистецтво, а провідним колективом у цьому процесі стає симфонічний оркестр.

Отже, після визволення Луганська від німецько-фашистських загарбників у лютому 1943 року в місті відразу ж розпочалося відновлення не тільки промислових об'єктів, а й установ соціально-культурної сфери. Так, уже в березні цього ж року місцевою владою було організовано музичний комсомольсько-молодіжний ансамбль [3]. Його діяльність на початку спрямувалася на агітаційно-масову роботу, але вже через короткий час на основі цього ансамблю було створено новий колектив – Український народний ансамбль пісні й танцю [1]. Така "трансформація" мала вагоме значення для Луганщини того часу, оскільки в умовах культурно-ідеологічних догм радянського сходу України колектив орієнтувався в більшості на виконання української народної музики, хоча й частину репертуару складали радянські масово-патріотичні пісні. Керівником цього колективу була Марина Новохатська.

У 1944 році було прийнято рішення організації в Луганську обласної філармонії, основою якої став саме цей ансамбль. Художнім керівником філармонії став професійний композитор і диригент Самуїл Вульфівич Ратнер, який уже мав досвід роботи з різними симфонічними оркестровими колективами в Мінську й Алма-Аті [4, с.8]. Так розпочалася діяльність оновленої музично-концертної організації – Луганської обласної філармонії, яка успішно існує вже понад шістьдесят років.

У 1945 році місцевою владою прийнято рішення сформувати на базі нової філармонії симфонічний оркестр, який і очолив С.В.Ратнер. Улітку цього ж року колектив дав свій перший концерт, на якому оркестр уже мав у своєму складі близько 50 музикантів. Біля джерел молодого симфонічного оркестру стояли професійні музиканти – скрипалі С.Єгін, М.Ткаченко, альтист І.Шмультко, флейтист В.Бакланов, гобоїст І.Колесниченко, кларнетист І.Глузман, фаготист І.Голосной, валторніст В.Антушевський, трубоч А.Кривосенко, тромбоніст М.Мищенко. Першим концертмейстером оркестру став І. Моїсєєв [5].

Поруч із симфонічним оркестром розпочинає діяльність музичний лекторій філармонії. Серед перших артистів лекторію були співаки М.Матинян (сопрано), Є.Петровська (сопрано), Р.Мішина (мец-сопрано), А.Годен (тенор), піаніст-концертмейстер А.Давидов, акордеоніст Г.Красильников, читець С.Фетисова [6, с.1].

У 1950-ті роки вже чітко вимальовується головна магістраль подальшої діяльності цієї концертної організації, тобто музичне просвітництво, і закладаються основи майбутніх традицій. У ці роки оркестр уже очолює відомий диригент М.Юхновський, а концерти колективу набирають форми лекцій-концертів і формуються в тематичні цикли. Саме в 1950-ті роки в Луганську розпочинається серія виступів найвідоміших музикантів того часу в супроводі Луганського симфонічного оркестру, а саме: С.Ріхтера, Л.Оборина, Д.Ойстраха, Б.Гмирі та ін.

Розширюється коло артистів музичного лекторію, до складу якого долучаються заслужений артист Вірменської РСР А.Запорожець (тенор), а також В.Тузінов (баритон), М.М.Майдачевська (сопрано). Естрадний жанр у ті роки представляють конференсьє І.Вавина, співачка Ю.Башкірова, парний конференс у складі І.Забельського та Р.Бабенка. У ці роки Луганська філармонія організовує та втілює низку тематичних програм для школярів, студентів середніх і вищих навчальних закладів, сільських клубів, гуртожитків, робітників заводів і фабрик.

Особливої уваги серед працівників філармонії в ті роки заслуговує постать музикознавця Р.Понаровського [6, с.2]. Його лекції та музикознавчі супроводи концертів відрізнялися високим професіоналізмом, мудрістю, глибокою ерудицією. Саме за його допомогою широкі верстви населення Луганська, музична інформованість яких реально була низькою, відкривали для себе музичний світ В.Моцарта, Л.Бетховена, П.Чайковського, С.Рахманінова, Л.Ревуцького, А.Хачатуряна, С.Прокоф'єва та інших композиторів, музичні твори яких складали основу концертних програм Луганського симфонічного оркестру.

У 1960–70-ті роки діяльність Луганської обласної філармонії набирає широченного розмаху, що приводить до ствердження її як однієї з найкращих концертних організацій України. Це пов'язано з різними чинниками, але найголовніший з них той, що саме на початку 1960-х років керівником цієї установи стає талановитий організатор, палкий пропагандист музичного мистецтва й просто чудова людина Віктор Олександрович Шистко, згодом – заслужений працівник культури УРСР [7].

Саме в цей період до філармонії приходять молоді талановиті артисти, які згодом стають гордістю луганської естради і вітчизняного мистецтва взагалі, серед них – Ю.Богатиков, Д.Якубович, Г.Мурзай, В.Калашников, П.Шаповалов, В.Андріяненко, В.Савченко, В.Самарцев. Творчість цих митців, окрім П.Шаповалова, сьогодні відзначена найвищим почесним званням у мистецтві – народний артист України (УРСР), а Ю.Богатиков був удостоєний звання народний артист СРСР.

У ці роки серед артистів філармонії з'являються перші лауреати й дипломанти республіканських, всесоюзних і міжнародних музичних конкурсів і фестивалів, їм присвоюються перші почесні звання. Особливої уваги на той час заслуговує блискуча перемога луганської молоді співачки, майстрині народного співу Галини Мурзай на IV Всесоюзному конкурсі артистів естради в Москві в 1969 році. Завдяки своєму непересічному й самобутньому таланту вона потрапила до лав переможців цього найпрестижнішого музичного змагання в оточенні таких відомих на той час майстрів естради, як Лев Лещенко та ансамбль “Пісняри” [8]. Ще один з артистів Луганської філармонії – Віктор Фісун на наступному такому конкурсі в 1972 році був відмічений званням дипломанта.

Філармонія стає центральним осередком музичної культури в обласному центрі. Основні напрями її концертної діяльності – це симфонічні та камерні концерти. Однак, окрім цього, маючи достатньо міцний митецький потенціал, Луганська філармонія відкриває для себе ще один шлях творчості, тобто оперні вистави, і зважається на постановку таких шедеврів оперного мистецтва, як “Травіата” Д.Верді, “Севільський цирульник” Дж.Россіні й “Юланта” П.Чайковського. В умовах відсутності в такому великому місті, як Луганськ, оперного театру, ці постановки дійсно відкрили багатьом луганчанам світ опери та пройшли з аншлагами [6, с.2].

У 1960–70-ті роки Луганська філармонія проводить і музичні фестивалі республіканського рівня, зокрема “Слава труду”, а також “Дні музики” по різних містах області. Важливим показником професійного рівня артистів Луганської філармонії стало включення їх у Декади українського мистецтва та літератури, що проводилися в різних союзних та автономних республіках СРСР, зокрема в Білорусі, Вірменії, Азербайджані, Татарії, Росії. У ці роки активізується гастрольна діяльність луганських артистів не тільки по містах України та СРСР, а й за кордоном.

Нових творчих рубежів досягає й симфонічний оркестр філармонії, керівництво яким спочатку здійснює заслужений артист Вірменії Р.Каспаров, а потім заслужений артист УРСР Ю.Олесов. З оркестром у Луганську виступають такі найвідоміші музиканти сучасності, як Я.Фліер, Т.Ніколаєва, Е.Вірсаладзе, Л.Коган, С.Навасардян, І.Козловський, А.Солов'яненко, М.Шалошнікова. Концертними програмами диригують такі видатні радянські диригенти, як К.Еліазберг, К.Симеонов, К.Кондрашин, Н.Рахлін, А.Стасевич, С.Турчак, В.Кожухар, а також зарубіжні майстри – К.Етті (Австрія), Ф.Моргенштерн (Німеччина), В.Ленардс (Бельгія), О.Трглік (Словаччина), Д.Клан (США) та ін. [5].

У співдружності Луганського симфонічного оркестру з відомими хоровими колективами Москви, Санкт-Петербурга та Києва були опановані й виконані шедеври ораторіального жанру – “Страсті за Іоаном” Й.Баха, “Реквієм” В.Моцарта, “Реквієм” Д.Верді, “Іоан Дамаскін” С.Танеєва, “Симфонія псалмів” І.Стравінського. За участю симфонічного оркестру філармонії в Луганську та в інших містах області було проведено авторські концерти відомих радянських композиторів – Р.Глієра, Т.Хреннікова, А.Ешпая, А.Баланчівадзе, Н.Богословського. У світлі пропаганди української музики колективом було проведено й низку авторських концертів провідних українських композиторів – А.Штогаренка, А.Кос-Анатольського, Г.Майбороди, Л.Колодуба, М.Скорика, І.Карабиця, В.Губаренка, В.Бібка та ін. У 1977 році діяльність Луганського симфонічного оркестру була відмічена званням лауреата премії ім. Молодої гвардії. У цьому ж році на Всесоюзному огляді-конкурсі колективу присвоєно звання дипломанта [6, с.3].

До кінця 1970-х років у Луганській обласній філармонії налічується вже до сорока штатних концертних одиниць. Окрім симфонічного оркестру й окремих солістів, академічне музичне мистецтво представляють і різні камерно-інструментальні склади, зокрема, тріо Г.Єгін, С.Шапіто, Л.Суворова (фортепіано, скрипка, віолончель), струнний квартет, ансамбль духових інструментів, тріо баяністів (у складі А.Фоменка, Л.Фоменко, Ю.Голоднюка), ансамбль народних інструментів “Русь” під керівництвом В.Артемова, а також різні естрадні ансамблі й циркові виконавці.

За обсягом своєї концертно-гастрольної діяльності та за якістю артистичного складу на той час філармонія входить у десятку найкращих у СРСР (за деякими іншими даними – у шістку). У 1970–80-ті роки активізується гастрольна діяльність луганських артистів за кордоном. Так, провідні співаки Луганської філармонії, серед яких В.Самарцев, В.Савченко, Д.Якубович, В.Андріяненко, з успіхом гастролювали в Болгарії, Чехословаччині, Франції, Великій Британії, Польщі, Угорщині, Німеччині, Італії. Артисти Ю.Богатиков і Г.Мурзай, окрім європейських країн, представляли вітчизняне мистецтво й у далеких латиноамериканських та азійських країнах.

У 1980-ті роки до складу артистів філармонії долучаються нові молоді й талановиті імена. Серед них зірка радянської естради Валерій Леонтьєв, який працював у стінах філармонії з 1982 по 1990 роки. Саме як соліст Луганської обласної філармонії він отримав своє перше почесне звання – заслужений артист України [6, с.6]. У ці роки на базі філармонії проводяться масштабні музичні заходи, серед яких – III Всесоюзний конкурс баяністів-акордеоністів, I Всеукраїнський фестиваль симфонічної, камерної та хорової музики “Музичні прем’єри України”, Республіканський конкурс виконавців на духових інструментах.

У співробітництві із Северодонецьким музичним училищем ім. С.С.Прокоф’єва організовано й проведено величезний музично-просвітницький проект – університет музичної культури “Музика та громадська думка” від Спілки композиторів СРСР. У його межах протягом двох років у Луганську й Северодонецьку проводилися лекції відомого московського музикознавця М.Мануйлова з проблем сучасного музичного мистецтва, а також регулярні творчі зустрічі з провідними радянськими композиторами – Т.Хренніковим, А.Пахмутовою, Я.Френкелем, М.Фрадкіним, Е.Колмановським, Є.Догою, І.Лученком, Г.Мовсесяном та іншими [9]. Власними творчими силами продовжуються й оперні вистави, серед них нові постановки – “Моцарт і Сальєрі” М.Римського-Корсакова, “Альпійська балада” В.Губаренка.

У 1983 році при Луганській філармонії відкривається ще один великий проект, який і досі залишається унікальним в Україні. Це – дитяча філармонія “Ровесник”, яка була організована за принципом “діти для дітей”. Для юних луганчан – любителів музики – у цих концертах виступають талановиті діти, учні спеціальних музичних шкіл-десятирічок з Москви, Києва,

Харкова, Ленінграда, а також провідні дитячі музичні колективи Радянського Союзу, зокрема, Великий хор телерадіокомпанії “Останкіно” (під кер. В.Попової), Великий дитячий хор телерадіокомпанії УРСР (під кер. Т.Копилової), учасники програми “Нові імена” та ін.

Луганський симфонічний оркестр у ці роки очолюють заслужений діяч мистецтв УРСР В.Костриж, а пізніше – заслужений діяч мистецтв УРСР В.Леонов. На початок 1990-х років за свою творчу біографію оркестром було виконано практично всі симфонії Л.Бетховена, Ф.Шуберта, Й.Брамса, П.Чайковського, А.Бородіна, С.Рахманінова, велику кількість симфонічних творів В.Моцарта, Г.Берліоза, К.Дебюссі, Р.Штрауса, А.Брукнера, Г.Малера, І.Стравінського, С.Прокоф'єва, Д.Шостаковича, А.Шнітке, Р.Щедріна. З оркестром у ці роки також виступали провідні музиканти України й Радянського Союзу, зокрема, М.Плетньов, В.Третяков, Б.Которович, Д.Хворостовський, Д.Шафран, Є.Мірошниченко, Т.Мілашкіна та ін. Оркестр об'їхав з гастрольними виступами багато міст України, побував в Єревані, Московській області, Волгограді, Воронежі [5].

Окрім уже названих солістів-гастролерів, що виступали в різні роки в Луганську в супроводі симфонічного оркестру, слід додати ще низку видатних музикантів і колективів, концерти яких відбулися саме в Луганській філармонії, а це – державний ансамбль танцю України ім. П.Вірського, державна академічна капела “Думка”, державний ансамбль танцю Сибіру, хор ім. Пятницького, джаз-оркестр під керуванням Л.Утьосова, джаз-оркестр під керуванням О.Лундстрема та ін. Однією з характерних рис філармонійної роботи в 1970–80-ті роки в Луганську є організація естрадних концертів за участю зірок радянської естради. Окрім Ю.Богатикова та В.Леонтєва, які були безпосередньо артистами Луганської філармонії, концертний зал цієї установи приймав таких відомих артистів, як М.Есамбаєв, В.Висоцький, Є.Вестник, С.Ротару, А.Пугачова, Й.Кобзон та ін.

На початку 1980-х років у концертному залі Луганської філармонії було встановлено орган, що стало запорукою систематичного проведення концертів органної музики. Найвідоміші органні шедеври Й.С.Баха, Д.Букстехуде, Й.Пахельбеля, Л.Бьольмана, С.Франка, Й.Брамса, Ф.Ліста, М.Регера та інших майстрів стали доступними для широких верств луганських любителів музики в “живому” звучанні. Протягом багатьох років “господаркою” органних концертів у Луганську залишається органістка, випускниця Київської консерваторії Ганна Мокрова, яка часто виступає у філармонії також і як лектор-музикознавець [10].

За період свого існування до початку 1990-х років Луганською філармонією було проведено до ста тисяч різноманітних концертів, а сумарна кількість їх слухачів доходила до п'ятдесяти мільйонів осіб. На жаль, соціально-економічні труднощі в країні, що трапилися в 1990-ті роки, наклали суттєвий відбиток як узагалі на ситуацію в культурі, так і на динаміку розвитку однієї з найкращих концертних організацій України, якою на той час була Луганська обласна філармонія. Вивчення ж творчого досвіду цієї організації в нових умовах, тобто в період відновлення демократії та української державності, виявляється також актуальним, але це вже є завданням окремої роботи.

Отже, підбиваючи підсумок цієї розвідки, можна окреслити такі позиції:

- філармонійна музично-концертна діяльність на Луганщині як усталений процес формується із середини 1940-х років, а базою для організації філармонії в Луганську став Український ансамбль пісні й танцю, організований у 1943 році;
- провідним творчим колективом нової філармонії став створений у 1945 році симфонічний оркестр, виконавська діяльність якого була зорієнтована на найкращі зразки симфонічної музики;
- незважаючи на певні ідеологічні межі, у яких знаходилася вся культура радянської України тих часів, домінування в репертуарах провідних артистів і колективів творів всесвітньої музичної класики, українських і російських композиторів залишалось;
- Луганська обласна філармонія, інтенсивний розквіт якої припав на 1960–70-ті роки, досягла широкого визнання в Україні та СРСР. Її творчий потенціал налічував понад десяток народних і заслужених артистів, серед яких відомі естрадні співаки В.Леонтєв, Ю.Богатиков, провідний баяніст СРСР В.Бесфамільнов та ін. Гастрольні виступи артистів і колективів філармонії сягали далеко за межі України й СРСР, зокрема, країн Східної та Західної Європи, Латинської Америки, Азії. Луганська філармонія стала провідником

виступів на Луганщині найвідоміших музикантів зі світовим ім'ям (С.Ріхтер, І.Козловський, А.Солов'яненко, Л.Утьосов, Д.Хворостовський, Д.Ойстрах, Л.Коган, С.Турчак, Н.Рахлін, О.Лундстрем та ін.);

- концертна діяльність Луганської філармонії охоплювала увесь спектр жанрово-стильових напрямів музичного мистецтва й естради, зокрема, симфонічний і вокально-симфонічний, органний, камерно-інструментальний і камерно-вокальний, оперні постанови, народно-вокальний, народно-інструментальний, естрадний (вокальний і вокально-інструментальний), джазовий, естрадно-цирковий, конферанс та читання;
- Луганська обласна філармонія на довгі роки стала головним центром музичної культури в області та численними концертними заходами значно сприяла справі музичного просвітництва й популяризації кращих здобутків музичного мистецтва.

1. Петрова Т. Любовь к гармонии / Т. Петрова // Жизнь Луганська. – 2007. – № 47. – 14 ноября.
2. История Луганского края : учебное пособие / [Ефремов А. С., Курило В. С., Бровченко И. Ю. и др.]. – Луганск : Альма-матер, 2003. – 423 с.
3. Лукьянова В. Луганская филармония : вчера, сегодня, завтра / В. Лукьянова // Луганская правда. – 2005. – 4 января. – С. 3.
4. Киреева Т. И. Композиторы Донбасса / Т. И. Киреева, С. В. Савари. – Донецк, 1994. – 160 с.
5. Симфонический оркестр Луганской областной филармонии : буклет. – Луганск, 1995.
6. Луганская областная филармония: информационный буклет к 50-летию со дня основания. – Луганск, 1993. – 19 с.
7. Шистко В. О. Мемуары (рукопись) / В. О. Шистко. – Луганск, 1976.
8. Горожанин А. На рідній батьківській землі / А. Горожанин // Голос Донбасса. – 1999. – 21 января.
9. Смородская Т. Наш гость – Эдуард Колмановский / Т. Смородская // Ворошиловградская правда. – 1987. – 4 ноября.
10. Слобожанский Н. “Голос Бога” / Н. Слобожанский // Молодогвардеец. – 2009. – № 6. – 18 февраля.

В статье рассматривается творческая деятельность Луганской филармонии в период 1940–80-х годов. Прослеживается путь ее становления. Освещаются основные достижения и творческие тенденции. Определяется значение этого учреждения в пропаганде музыкальной культуры в регионе в отмеченное время.

Ключевые слова: *Луганская филармония, музыкальная культура Луганщины, музыкальное исполнительство, композиторское творчество, гастрольно-концертная деятельность.*

In the article creative activity of Lugansk philharmonic society is examined in the period of 1940–80th. The way of its becoming is traced. Basic achievements and creative tendencies are lighted. The value of this establishment appears in propaganda of musical culture in a region in the noted time.

Key words: *Lugansk philharmonic society, musical culture of the Lugansk edge, musical carrying out, composer's creation, tour-concert activity.*

УДК 786.8: 371.132

ББК 85.310.04

Ірина Зарецька

ТВОРЧІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА НА УРОКАХ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ

У статті висвітлено творчі аспекти діяльності концертмейстера на уроках класичного танцю, які включають співпрацю з педагогом, пошук і виконання музичного супроводу. Проаналізовано завдання й специфіку роботи концертмейстера. З'ясовані значення і роль музичного супроводу на уроках хореографії. Указані різноманітні чинники, які полегшують сприймання музичного супроводу в поєднанні з пластикою рухів студентами хореографічних відділень.

Ключові слова: *творчі аспекти, концертмейстерська діяльність, класичний танець, музичний супровід, музичний слух, пам'ять, ритм.*

Концертмейстерська діяльність – одна з граней музичного мистецтва, яка нині недостатньо висвітлена в професійній літературі. Роль концертмейстера досить велика та різнобічна,